

رامین پرتو

تحولات جنوب یمن اکنون صرفاً ادامه یک درگیری داخلی نیست، بلکه به نقطه‌ای رسیده است که معادلات امنیت دریایی، انرژی و رقابت قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای را همزمان تحت تأثیر قرار می‌دهد. پیش‌روی انصارالله در سواحل غربی، کنترل المخا و مناطق پیرامونی، نزدیک شدن به ذویاب و گزارش‌ها درباره تصرف جزیره پریم، تصویری تازه از توازن قوا در جنوب دریای سرخ و باب‌المندب ارائه می‌کند. اهمیت این تحول از آنجاشی می‌شود که باب‌المندب یکی از گلوگاه‌های اصلی تجارت جهانی است و هر گونه ناامنی پایدار در آن می‌تواند مسیرهای حمل‌ونقل، صادرات نفت و محاسبات امنیتی عربستان، آمریکا و اسرائیل را دگرگون کند.

باب‌المندب: از جغرافیای یمن تا اهرم فشار منطقه‌ای

باب‌المندب صرفاً یک تنگه جغرافیایی نیست؛ این گذرگاه، حلقه اتصال در یای سرخ به خلیج عدن و سپس اقیانوس هنداست و بخش مهمی از تجارت دریایی جهان از آن عبور می‌کند. بنابراین، تسلط یک بازیگر نظامی بر سواحل مشرف به تنگه، حتی اگر به معنای بستن رسمی آبراه نباشد، ظرفیت ایجاد تهدید، اختلال و افزایش هزینه‌های بیمه و حمل‌ونقل را در اختیار او قرار می‌دهد.

جزیره پریم یا میون در میانه باب‌المندب قرار گرفته و تنگه را به دو مسیر تقسیم می‌کند. اهمیت آن در این است که کنترل جزیره، در کنار کنترل سواحل مجاور، فاصله عملیاتی نیروهای انصارالله را با مسیر عبور کشتی‌ها کاهش می‌دهد. اهمیت دوم به انرژی بازمی‌گردد. عربستان سعودی برای کاهش وابستگی صادرات نفت خود به تنگه هرمز، از خط لوله شرق به غرب استفاده می‌کند که نفت خام را از ابیق به بنیع در ساحل دریای سرخ منتقل می‌کند. اگر گزارش حمله و آتش‌سوزی در این مسیر برادر کنار تحولات باب‌المندب قرار دهیم، روشن می‌شود که مسیر جایگزین ریاض نیز در معرض فشار قرار گرفته است. به این ترتیب، همزمانی فشار بر هرمز و باب‌المندب می‌تواند توان مانور انرژی عربستان و ششای آن را کاهش دهد.

سلاح‌های متنوعی که در متن گزارش‌ها به انصارالله نسبت داده شده، نشان می‌دهد این جنبش صرفاً یک نیروی زمینی نیست. موشک‌های بالستیک، کروز، ضد کشتی، پهپادهای انتحاری و شناسایی، مین‌های دریایی، قایق‌های انتحاری و سامانه‌های پدافندی، مجموعه‌ای ایجاد کرده‌اند که امکان ترکیب عملیات زمینی و دریایی را فراهم می‌کند.

از منظر اقتصادی، ناامنی در باب‌المندب به

پیشروی حوثی‌ها در جنوب یمن، معادلات امنیتی باب‌المندب را تغییر داد؛

جبهه جدید تقابل در سواحل راهبردی

معنای افزایش ریسک برای نفتکش‌ها، کشتی‌های تجاری و زنجیرهای تأمین است. نتیجه چنین وضعیتی، فشار بر قیمت انرژی و هزینه تجارت جهانی است؛ چنانکه در متن، افزایش قیمت نفت برنت به بالای ۱۰۷ دلار همزمان با تشدید تحولات یمن ذکر شده است.

حمایت آمریکا از عربستان بدون ورود به جنگ

موضع آمریکادر برابر تحولات جدید، بر پایه یک دوگانگی روشن شکل گرفته است، به عبارتی واشنگتن از امنیت عربستان و آزادی ناوبری در دریای سرخ حمایت می‌کند، اما در عین حال

باب‌المندب صرفاً یک تنگه جغرافیایی نیست بلکه حلقه اتصال در یای سرخ به خلیج عدن و سپس اقیانوس هنداست. بخش مهمی از تجارت در یایی جهان از آن عبور می‌کند و بر این اساس تسلط یک بازیگر نظامی بر سواحل مشرف به تنگه، حتی اگر به معنای بستن رسمی آبراه نباشد، ظرفیت ایجاد تهدید، اختلال و افزایش هزینه‌های بیمه و حمل‌ونقل را در اختیار این بازیگر قرار می‌دهد

نمی‌خواهد جبهه‌ای تازه و پرهزینه علیه انصارالله باز کند. گزارش‌ها نشان می‌دهد آمریکا اطلاعات داده‌های هدف‌گیری را در اختیار عربستان قرار داده و حدود ۲۰۰ نیروی نظامی آمریکایی نیز در این کشور، در چارچوب ساختارهای پشتیبانی و هماهنگی، حضور دارند. با این حال، واشنگتن مستقیماً در حملات مشارکت نمی‌کند و سوخت‌رسانی عملیاتی به جنگنده‌های سعودی را نیز در دستور کار قرار نداده است.

بر اساس گزارش‌های نقل‌شده، دستور دولت ترامپ این است که تمرکز اصلی نیروهای آمریکایی بر ایران و تنگه هرمز باقی‌بماند و جبهه جدیدی در یمن گشوده نشود. بنابراین، افزایش حمایت اطلاعاتی از ریاض را باید تلاشی برای تقویت توان عربستان و جلوگیری از فروپاشی کامل موضع نیروهای همسو با آن دانست، نه نشانه تصمیم واشنگتن برای آغاز جنگ مستقیم.

در همین چارچوب، تماس‌های محمد بن سلمان با دونالد ترامپ اهمیت دارد. بر اساس گزارش آکسیوس، ولیعهد عربستان دو بار با رئیس‌جمهور آمریکا تماس گرفت و خواستار حملات آمریکایی علیه مواضع انصارالله گشد، اما ترامپ این درخواست را رد کرد. این رد درخواست نشان می‌دهد واشنگتن میان حمایت از متحد و ورود مستقیم به جنگ تفاوت قائل است.

انصارالله توانایی حمله به اهداف زمینی و

دریایی، تهدید کشتی‌ها و استفاده از پهپادها و موشک‌های متنوع را دارد. چنین سناریویی در شرایطی که واشنگتن همزمان با پرونده‌های امنیتی دیگری درگیر است، می‌تواند هزینه‌ای فراتر از منفعت کوتاه‌مدت داشته باشد.

آمریکا بر آزادی کشتیرانی و امنیت مسیرهای دریایی به عنوان منافع اصلی امنیتی و اقتصادی خود تأکید دارد. بنابراین محتمل‌ترین سیاست، دست‌کم بر اساس داده‌های ارائه‌شده، ادامه پشتیبانی اطلاعاتی، آموزش، هماهنگی و فشار سیاسی بر عربستان در کنار تلاش برای جلوگیری از تبدیل این بحران به جنگ مستقیم آمریکا و انصارالله است.

آمریکابر آزادی کشتیرانی و امنیت مسیرهای دریایی به عنوان منافع اصلی امنیتی و اقتصادی خود تأکید دارد و بنابر این محتمل‌ترین سیاست، دست‌کم بر اساس داده‌های ارائه‌شده، ادامه پشتیبانی اطلاعاتی، آموزش، هماهنگی و فشار سیاسی بر عربستان در کنار تلاش برای جلوگیری از تبدیل این بحران به جنگ مستقیم آمریکا و انصارالله است

خبر

چین اعتراض کرد؛

سفر مخفیانه مقامات تایوان به ایتالیا

خبرگزاری آنتاولی گزارش داد: مانو نینگ، سخنگوی وزارت خارجه چین امروز گفت که مقامات حزب حاکم دموکراتیک پیشرو تایوان و برخی سیاستمداران «به بهانه دموکراسی و آزادی، تمام تلاش خود را می‌کنند تا توجه جلب کنند و حمایت خارجی از برنامه تجزیه‌طلبانه خود را جلب کنند.» مانو گفت: «اقدامات آن‌ها صرفاً پست و بی‌فایده است. در جهان تنها یک چین وجود دارد و تایوان بخشی جدایی‌ناپذیر از خاک چین است. چین قاطعانه با هر گونه تعامل رسمی میان منطقه تایوان چین و کشورهای که

پکن روز گذشته (جمعه) در پی سفر

هسائو یو چی، معاون رئیس‌جمهور

تایوان به ایتالیا برای شرکت در

اقدامات تحریک‌آمیز یا خصمانه، سفیر

امارات را احضار و بصورت رسمی وی

را از این تصمیم آگاه کرد و به او ۴۸

ساعت فرصت داد تا خاکل الجزایر را

ترک کند. در اولین اظهار نظر رسمی در

مورد این تصمیم، «انور قراشی» مشاور

سیاسی رئیس‌امارات، در صفحه خود در

سازره «کنفرانس اروپایی برای

آزادی و دموکراسی و نتویه» که تا

شنبه در جزیره ونتوتسه ایتالیا ادامه

دارد، این چیلانگ، وزیر امور خارجه

تایوان نیز هسائو را همراهی می‌کند.

نگرانی اسرائیل از محاصره دریایی

نگاه اسرائیل به پیشروی انصارالله از زاویه‌ای متفاوت امام ربط با نگاه آمریکا است. برای تل‌آویو، باب‌المندب فقط یک مسیر تجاری نیست؛ این تنگه بخشی از عمق راهبردی دریایی اسرائیل و مسیر ارتباطی آن با اقیانوس هند محسوب می‌شود. گسترش حضور انصارالله در سواحل جنوبی و غربی یمن، از دید اسرائیل می‌تواند امکان فشار مستقیم‌تر بر کشتی‌های اسرائیلی یا مر تبط با اسرائیل را افزایش دهد و تجربه حملات دریایی دوران جنگ غزه را به مر حله‌ای جدید منتقل کند. گزارش‌های رسانه‌های عبری درباره نگرانی از سقوط المخا، نزدیک شدن نیروهای انصارالله به باب‌المندب و جزیره میسون و برگزاری مانورهای گسترده در ایلات، نشانه‌ه همین نگرانی است. اسرائیل در این مانورها سناریوهای حمله زمینی و دریایی و احتمال استفاده از قایق‌های تندرو را تمرین کرده است.

اگر این جنبش بتواند بخش بیشتری از سواحل را تثبیت کند، نیروهای تحت حمایت عربستان را عقب‌براند و نقاط مشرف به باب‌المندب را در اختیار بگیرد، باز دارندگی اسرائیل در جنوب دریای سرخ با از رمونی تازه روبه‌رو خواهد شد.

اما سرنوشته نیروهای تحت حمایت عربستان در یمن مهم‌ترین پرسش میدانی است. فروپاشی ناگهانی مواضع این نیروها در سواحل غربی، نشان می‌دهد وابستگی شدید آنها به پشتیبانی خارجی، در صورت تغییر توازن قوا، به نقطه ضعف تبدیل می‌شود. اگر عربستان نتواند منابع، فرماندهی و پشتیبانی لازم را برای تثبیت خطوط دفاعی فراهم کند، احتمال عقب‌نشینی بیشتر، پراکندگی نیروها و از دست رفتن مناطق ساحلی افزایش خواهد یافت.

این تغییر همچنین می‌تواند بر محاسبات پاکستان و دیگر بازیگران پیرامونی یمن اثر بگذارد. لذا آینده این نیروها به سه عامل توان انصارالله برای حفظ منافع تصرف‌شده، میزان حمایت خارجی از عربستان و تصمیم ریاض درباره ادامه جنگ یا حرکت به سوی مذاکره وابسته خواهد بود. در مجموع، تحول یمن اکنون در حال تبدیل شدن به مسئله‌ای فراتر از مرزهای این کشور است. کنترل سواحل و باب‌المندب برای انصارالله می‌تواند یک اهرم ژئوپلیتیکی و اقتصادی مهم ایجاد کند؛ عربستان را در برابر فشار همزمان در دو گلوگاه دریایی قرار دهد؛ آمریکا را میان حمایت از متحد و برهیز از جنگ مستقیم گرفتار کند؛ و اسرائیل را با احتمال شکل‌گیری یک تهدید دریایی پایدار در جنوب روبه‌رو سازد. بنابر این، نقطه تعیین‌کننده آینده، فقط نقشه پیش‌روی نیروهای انصارالله نیست، بلکه واکنش بازیگران خارجی و توان آنها برای مدیریت پیامدهای امنیتی و اقتصادی این تغییر خواهد بود.

جهان نما

اسرائیل:

شبکه زیرزمینی حزب‌الله در علی‌الظاهر منهدم شد

ارتش اسرائیل اعلام کرد دیر و هایش پس از به دست گرفتن کنترل عملیاتی منطقه، در سطح زمین و زیر زمین، عملیات تخریب مسیرهای زیرزمینی حزب‌الله را انجام داده‌اند. به گفته ارتش، این شبکه بیش از دو کیلومتر امتداد داشته است. بنیامین نتانیاهو عصر پنجشنبه ویدیویی مربوط به همین انفجارها را در شبکه‌های اجتماعی منتشر کرد و از آن به عنوان یک موفقیت عملیاتی یاد کرد.

ارتش اسرائیل می‌گوید در این مجموعه ده‌ها موشک و راکت، پهپاد، موشک ضد رزه، مین و مواد منفجره کشف شده است. همچنین در این شبکه یک مرکز فرماندهی متعلق به یگان بدر حزب‌الله قرار داشته که شامل اتاق‌های فرماندهی، ابزارهای تسلیحات و محل اقامت نیروها بوده است.

نتانیاهو و کاتس در بیانیه مشترک خود گفتند این زیرساخت طی بیش از دو دهه با تأمین مالی و برنامه‌ریزی ایران ساخته شده و قرار بوده از آن برای عملیات علیه اسرائیل استفاده شود.

آنها همچنین مدعی شدند این مجموعه امکان نظارت و هدایت آتش علیه مناطق ششمالی اسرائیل، از جمله کربات شومونه و متولا، را فراهم می‌کرد.

به گفته بنیامین نتانیاهو با تخریب این زیرساخت، ایجاد منطقه امنیتی اسرائیل در جنوب لبنان تکمیل شده است و نیروهای اسرائیلی در این منطقه باقی خواهند ماند تا از بازگشت حزب‌الله و بازسازی توان نظامی آن جلوگیری کنند. در همین حال، خبرگزاری رسمی لبنان گزارش داد که انفجار بسیار شدیدی در منطقه رخ داده و صدای انفجار و لرزش زمین در شهر ناطیه و مناطق اطراف احساس شده است.

مرکز زمین شناسی آمریکا هم گزارش کرده که شدت این انفجار به حدی بود که امواجی مانند زلزله‌ای به بزرگی ۴٫۱ ریشتر تولید کرده است و در گزارش‌ها آمده که برای ایندهام این تونل‌ها حدود ۱۱۰۰ تن مواد منفجره مورد استفاده قرار گرفته است.

در این راستا شبکه الجزیره قطر به بیان اینکه انفجارهای شدید در ارتفاعات علی‌الظاهر در جنوب لبنان در پی حملات ارتش اسرائیل به وقوع پیوست، افزود: طول زیرساخت‌های تخریب شده در ارتفاعات علی‌الظاهر از ۲ کیلومتر فراتر رفته است.

این در حالیست که منابع لبنانی اعلام کردند که جنگنده‌های اسرائیلی شهر ک المنصوری را بمباران کردند. این منابع همچنین به انفجار بزرگی اشاره کردند که نظامیان اسرائیل انجام دادند.

خبرگزاری لبنان نیز اعلام کرد که ارتش اسرائیل بخش بزرگی از مدرسه‌ای را در شهر ک المنصوری منفجر کردند و فقط بخش کوچکی از آن باقی مانده است.

این خبرگزاری همچنین از شنیده شدن صدای انفجار در داخل اردوگاه عین‌الحلوه در شهر صیدا خبر داد و اعلام کرد که یک بمب در آن منفجر شده اما از تلفات آن گزارشی مخابره نشده است.

همچنین ایال زمیر بعد از سرکشی به لشکر ۳۶ ارتش اسرائیل و با ایستادن در خاک لبنان مدعی شد که خط‌رزد تحت کنترل کامل ارتش اسرائیل باقی می‌ماند و این روند بدون تغییر خواهد بود.

ایال زمیر همچنین مدعی شد که ارتش اسرائیل تمام زیرساخت‌های زیرزمینی در ارتفاعات علی‌الظاهر را نابود کرده است و گفت: ما پنجشنبه شب فرماندهی، کنترل و زیرساخت‌های حزب‌الله را در علی‌الظاهر ریج از بین بردیم. وی همچنین مدعی شد که ارتش لبنان باید در زمین اثر بخشی خود را نشان دهد. در غیر این صورت، پیشبرد توافق امضا شده میان دولت اسرائیل و لبنان امکان‌پذیر نخواهد بود. خط‌رزد تحت کنترل کامل مابقی می‌ماند و بدون تغییر است. به موازات این مواضع، نبیه‌بر، رئیس پارلمان لبنان نسبت به وضعیت خطر ناگ لبنان هشدار داد و بیان کرد: راه‌حل‌ها همچنان دست‌نیافتنی هستند و «توافق چارچوب» از بین رفته است.

وقتی از بری پرسیده شد که آیا از عملکرد دولت‌راضی است، پاسخ داد: «هاشاده پاسخ‌گویی خواهیم بود».

وی در پاسخ به این سوال که آیا دولت در پارلمان پاسخگو خواهد بود، تأیید کرد: «پاسخ‌گویی وجود خواهد داشت». در مورد تحولات جنوب، به ویژه وقایع اخیر در نبطیه و احتمال اشغال مناطق جدید توسط اسرائیل، گفت: وضعیت خطر ناگ است و راه‌حل‌ها دور از دسترس هستند. توافق چارچوب از بین رفته است. اگر اسرائیل بخواهد (جنوب لبنان را) اشغال کند، می‌تواند.

بری در مورد نقش ارتش لبنان با توجه به تشدید حملات اسرائیل و گسترش دامنه حملات، تأکید کرد: ارتش سنگ‌بنا و در واقع پایه و اساس ساختار لبنان است.

رئیس مجلس لبنان به‌ربوط خود با رئیس‌جمهور پرداخت و اعلام کرد: اختلاف‌نظرهایی در باره‌ای از موضوعات وجود دارد اما روابط پایرجاست. مادر بسیاری از مسائل اختلاف نظر داریم، اما این مانع دوستی نامی‌شود.

وی درباره تحولات آتی با توجه به روند جاری و اینکه گشایشی حاصل شود، ابراز بدبینی کرد و گفت: من خوشبین نیستم و بزرگترین دلیل بدبینی من، گشتار مداوم و به‌شهادت رسیدن لبنانی‌ها را، از جمله کودکان و نیز روند اقدامات تخریبی دشمن در جنوب لبنان است.

رئیس پارلمان لبنان با اشاره به تلاش‌ها و اقداماتی که با هدف یافتن راه‌هایی برای خروج از بحران انجام می‌شود، افزود: اقدامی که آنها انجام می‌دهند بی‌ارزش است. متأسفانه هیچ راه‌حلی وجود ندارد.

با ایلنا همراه شوید

خبرگزاری کار ایران «ایلنا»